

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeném JUDr. Josefem Zubkem, advokátem se sídlem 1. máje 398, Třinec, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2014, čj. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 6. 2015, čj. 20 Ad 32/2014 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná vydala dne 21. 5. 2014 rozhodnutí čj. X, kterým zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ze dne 1. 4. 2014, čj. X, kterým žalobci přiznala od 1. 12. 2013 dorovnávací přírůstek ke starobnímu důchodu ve výši 1.083 Kč, a to podle § 106a zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (dále jen „nařízení č. 883/2004“).

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce včasnou žalobu, ve které namítal, že nesouhlasí se způsobem výpočtu jeho starobního důchodu, a dále že žalovaná

upřednostnila přiznání dorovnávacího přídatku ke starobnímu důchodu před řádným a zákonným vyměřením starobního důchodu jako takového.

II. Shrnutí rozsudku krajského soudu

[3] Žalobu krajský soud zamítl jako nedůvodnou.

[4] Uvedl, že úvodní námitka jde mimo předmět, o němž žalovaná rozhodovala. Žalobce vyslovil nesouhlas s postupem při výpočtu starobního důchodu, neboť nemůže být diskriminován rozpadem Československé republiky, v důsledku čehož došlo k rozdělení doby pojištění na dobu podle českých právních předpisů a dobu pojištění ve slovenském důchodovém pojištění. Napadené rozhodnutí vydala žalovaná jakožto námitkový orgán v řízení o žádosti o dorovnávací přírdek podle § 106a zákona o důchodovém pojištění. Předmětem soudního řízení tedy nebyl a ani nemohl být žalobcův nárok na starobní důchod jako takový a jeho výši. Soud proto tuto námitku neshledal důvodnou.

[5] K námitce ohledně upřednostňování přiznání dorovnávacího přídatku ke starobnímu důchodu před řádným a zákonným vyměřením starobního důchodu jako takového krajský soud uvedl, že právně je přesně upraven jediný postup při stanovení nároku a výše každé konkrétní důchodové dávky, a to i za použití koordinačních nařízení EU. Pro případy česko-slovenských pojištěnců byla zavedena výhoda dorovnávacího přídatku. Proto nelze hovořit o jeho upřednostňování, neboť již ze samotné podstaty nároku na dorovnávací přírdek vyplývá, že tento přichází v úvahu mimo jiné za podmínky, že pojištěnci byl pravomocně přiznán starobní důchod z českého pojištění. O nároku na tento přírdek je rozhodováno výslovně na žádost pojištěnce.

[6] Krajský soud dále přezkoumal způsob výpočtu výše dorovnávacího přídatku, resp. sám provedl výpočet této dávky, přičemž dospěl k závěru, že žalovaná postupovala zcela v souladu se zákonem a výši předmětné dávky vypočetla správně.

[7] V neposlední řadě krajský soud uvedl, že sociální pojištění je budováno na několika principech, přičemž k nejzákladnějším patří princip solidarity. Žalobcův důchodový nárok je odvislý od výše vkládaného pojistného, avšak právě s ohledem na solidaritu dochází k výrazné redukci výše důchodové dávky.

III. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalované

[8] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Z jejího obsahu vyplývá, že stěžovatel namítá nesprávné posouzení právní otázky podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[9] Stěžovatel uvedl, že nesouhlasí s právním názorem krajského soudu. Soud v napadeném rozsudku konstatoval, že žalobě nelze vyhovět, jelikož způsob výpočtu výše starobního důchodu není předmětem daného řízení. Pokud se výše dorovnávacího

příspěvku odvíjí od nesprávně vypočteného starobního důchodu, pak je logické, že musí být nejprve vypočtena výše starobního důchodu správně.

[10] Dodal, že se žalobou ze dne 11. 2. 2013 domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované o přiznání a výši starobního důchodu, avšak v reakci na přijetí nové právní úpravy o dorovnávacím přídatku jí vzal v celém rozsahu zpět, v důsledku čehož bylo následně soudní řízení zastaveno. Důvodem pro zpětvzetí zmíněné žaloby byla skutečnost, že se stěžovatel domníval, že nesprávně vypočtený starobní důchod bude novým dorovnávacím přídatkem kompenzován.

[11] Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek jako předčasný.

[12] Žalovaná se ke kasační stížnosti vyjádřila toliko, že nemá výhrady či připomínky k napadenému rozsudku, jehož závěry jsou správné a zcela v souladu se zákonem.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatel v rámci správní žaloby i kasační stížnosti napadá zejména způsob výpočtu výše jeho starobního důchodu. Se stěžovatelem lze souhlasit, že způsob výpočtu dorovnávacího přídatku podle § 106a zákona o důchodovém pojištění je propojen se stanovenou výší starobního důchodu jako takového. Již však nelze souhlasit s jeho tvrzením, že je názor krajského soudu ohledně nemožnosti vyhovění předmětné žalobě nesprávný.

[16] Podle § 106a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec „[n]árok na dorovnávací přídatek má pojištěnec, kterému byl přiznán starobní důchod z českého pojištění (dále jen „český starobní důchod“), pokud

a) získal před 1. lednem 1993 aspoň 25 let československé doby pojištění, za kterou mu byl po 31. prosinci 1992 přiznán starobní důchod ze slovenského důchodového pojištění (dále jen „slovenský starobní důchod“); v tomto zákoně se pro účely dorovnávacího přídatku za československou dobu pojištění považují doby zaměstnání a náhradní doby získané před 1. lednem 1993 podle československých právních předpisů a československá doba pojištění se započítává v rozsahu, v jakém se započítává podle právních předpisů České republiky účinných ke dni, od něhož byl přiznán český starobní důchod,

b) získal v období od 1. ledna 1993 do 31. prosince 1995 aspoň 1 rok doby pojištění podle právních předpisů České republiky; pro účely splnění této podmínky se do doby pojištění nezahrnují náhradní doby,

c) český starobní důchod a slovenský starobní důchod jsou vypláceny ke dni, od něhož pojištěnec žádá o přiznání dorovnávacího přídatku, a

d) výše dorovnávacího přídatku má ke dni, od něhož pojištěnec žádá o jeho přiznání, kladnou hodnotu.“

[17] Výše dorovnávacího přídatku se podle § 106a odst. 2 zákona o důchodovém pojištění stanoví „[...] ve výši rozdílu mezi výší starobního důchodu, která by pojištěnci náležela, pokud by k dobám pojištění získaným po 31. prosinci 1992 podle právních předpisů České republiky byla přičtena československá doba pojištění (dále jen „hypotetická výše starobního důchodu“) a úhrnem vypláceného českého starobního důchodu a vypláceného slovenského starobního důchodu přepočteného na českou měnu. Pokud je některý z těchto starobních důchodů vyplácen v nižší výši z důvodu souběhu nároku na výplatu jiného důchodu nebo z důvodu výdělečné činnosti anebo z jiného důvodu stanoveného zákonem, použije se při stanovení výše dorovnávacího přídatku ta výše starobního důchodu, která by náležela, kdyby k tomuto snížení výše starobního důchodu z těchto důvodů nedošlo. Při přepočtu vypláceného slovenského starobního důchodu na českou měnu podle věty první se použije kurz české koruny vůči euru vyhlášený Českou národní bankou pro první den kalendářního měsíce, do něhož spadá den, od něhož se dorovnávací přídatek přiznává.“

[18] Podle odstavce 3 téhož ustanovení se hypotetická výše starobního důchodu stanoví „[...] ke dni, od něhož byl přiznán český starobní důchod. Pokud je dorovnávací přídatek přiznáván od pozdějšího dne, než je den, od něhož je přiznán český starobní důchod, zvýší se hypotetická výše starobního důchodu podle právních předpisů upravujících zvyšování důchodů v období ode dne, od něhož byl přiznán český starobní důchod, do dne, od něhož se dorovnávací přídatek přiznává.“

[19] Z uvedené právní úpravy vyplývá, že dorovnávací přídatek žalovaná přiznává v rámci správního řízení, které je zahájeno výhradně na návrh pojištěnce. Výsledkem příslušného řízení je správní rozhodnutí, proti kterému lze podat námitky, resp. se následně bránit žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Jedná se však o řízení, jehož předmětem je pouze dorovnávací přídatek a jeho výše, nikoli již starobní důchod a jeho výše. Starobní důchod je pojištěnci přiznáván v samostatném a odděleném správním řízení se zcela odlišným předmětem řízení, než je předmět řízení o žádosti o dorovnávací přídatek ke starobnímu důchodu. Není tak možné se následně domáhat přezkumu rozhodnutí vydaného v jiném řízení, neboť i v jiném řízení je pojištěnci dána možnost bránit se proti rozhodnutí o přiznání a výši starobního důchodu. V opačném případě by bylo umožněno, aby jedno rozhodnutí bylo přezkoumáno ve dvou oddělených řízeních, resp. bylo předmětem dvou různých žalob.

[20] Stěžovatel se proti způsobu výpočtu výše starobního důchodu bránil nejprve v námitkovém řízení a následně žalobou, kterou vzal z vlastní iniciativy zpět. Stěžovateli tak byl poskytnut zákonný prostor, aby hájil a bránil svoje práva, avšak ten zpětvzetím své žaloby zastavil přezkum rozhodnutí o starobním důchodu a jeho výši. Tato skutečnost nemůže jít k tíži žalované. Proto je tato námitka nepřijatelná a krajský soud tedy dospěl ke správnému závěru. Nad rámec projednávané věci soud dodává, že § 56 odst. 1 písm. b)

zákona o důchodovém pojištění normuje: zjistí-li se, že „*důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží* [...]“. Impulsem pro zvýšení nebo přiznání správné výše starobního důchodu může být i právní úkon pojištěnce (srov. *Voříšek, V. Zákon o důchodovém pojištění. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 168*) Proto je zde stěžovateli dána možnost opětovně požádat o zvýšení či přiznání starobního důchodu.

[21] Žalovaná při výpočtu výše dorovnávacího přídatku postupovala *ex lege*, přičemž jí v daném řízení nepříslušelo přezkoumávat, zda byl stěžovateli správně vypočten starobní důchod, nýbrž správně vycházela z jeho již pravomocně přiznané výše.

[22] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že žalovaná správně posoudila žádost o přiznání dorovnávacího přídatku, resp. se dostatečně a správně vypořádala se stěžovatelskými námitkami. Krajský soud se dostatečně vypořádal s žalobními námitkami stěžovatele, řádně zdůvodnil své závěry a správně posoudil otázku, zda žalované přísluší přezkoumávat i podkladová rozhodnutí. Kasační stížnost je tedy nedůvodná.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[23] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu